

Sygn. akt I KS 3/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Jerzy Grubba

Protokolant Edyta Demiańczuk - Komoń

sprawie W. W.

oskarżonego z art. 286 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 5 września 2019 r.

skargi, wniesionej przez obrońcą oskarżonego

na wyrok Sądu Okręgowego w O.

z dnia 17 czerwca 2019 r., sygn. akt VII Ka (...),

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w B.

z dnia 18 marca 2019 r., sygn. akt II K (...)

1) uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w O. do ponownego rozpoznania,

2) nakazuje zwrócić oskarżonemu kwotę 450 (czteryście pięćdziesiąt) zł opłaty od skargi.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w B. wyrokiem z dnia 18 marca 2019 r., II K (...), uniewinnił W. W. od dokonania w dniu 2 lipca 2003 r. W B. czynu z art 286 § 1 k.k. na szkodę oskarżycielki posiłkowej B. K.

Apelacje na niekorzyść oskarżonego złożyli: prokurator i oskarżycielka posiłkowa.

Prokurator zarzucił obrazę art 7 k.p.k. poprzez dowolną ocenę zebranych dowodów, której efektem był błąd w ustaleniach faktycznych przez przyjęcie braku świadomości po stronie oskarżonego, że pokrzywdzona nie była zdolna do należytego pojmowania przedsiębranego działania.

Oskarżycielka posiłkowa w osobistej apelacji podniosła podobnie sformułowany zarzut błędu w ustaleniach faktycznych.

W apelacjach wniesiono o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 17 czerwca 2019 r., VII Ka (...), Sąd Okręgowy w O. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w B. do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok Sądu odwoławczego wniósł obrońca oskarżonego, zarzucając „obrazę art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. polegającą na uchyleniu wyroku Sądu I instancji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, podczas gdy rozpoznając zarzuty złożonych apelacji Sąd *meriti* (odwoławczy – przyp. SN) dokonując oceny materiału dowodowego bezpodstawnie uznał, że Sąd I instancji dopuścił się uchybień, których wyeliminowanie przy ponownym rozpoznaniu sprawy może doprowadzić do skazania oskarżonego”.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w O. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedziach na skargę prokurator i oskarżycielka posiłkowa wnosili o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W myśl art. 437 § 2 zd. ostatnie k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie (podkr. - SN) w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1, 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne

przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Katalog powodów uchylenia wyroku sądu I instancji jest więc ściśle określony i zamknięty. Natomiast Sąd odwoławczy wykreował, jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, kolejną pozaustawową przyczynę wyroku kasatoryjnego w postaci ponownej, pełniejszej oceny materiału dowodowego. Sąd Okręgowy wyartykułował tę przyczynę w zdaniu podsumowującym jego wcześniejsze wywody: *„Sprawa wymaga powtórnego przeanalizowania przez Sąd I instancji, który winien dokonać ponownej oceny materiału dowodowego, z uwzględnieniem wszystkich, zgromadzonych w sprawie dowodów i rozważyć wszelkie okoliczności zaistniałe w zdarzeniu, które poddać trzeba ocenie zgodnej z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego w kontekście karnoprawnej oceny zachowania oskarżonego W. W. w ramach stawianego zarzutu”*. Zatem, w przekonaniu Sądu odwoławczego, ocena Sądu I instancji nie spełnia wymogów określonych w art. 7 k.p.k. i dlatego uchylił wyrok Sądu Rejonowego. Wady lub braki w ocenie dowodów nie należą jednak do powodów wydania wyroku kasatoryjnego. Dostrzeżono to w skardze obrońcy, zarzucającej naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. i podnoszącej w jej uzasadnieniu, że wskazania Sądu odwoławczego *„nie odnoszą się przedmiotowo do zakresu ponownego rozpoznania sprawy, a jedynie do oceny materiału dowodowego”* (k. 22 akt SN). W judykaturze Sądu Najwyższego konsekwentnie prezentowany jest pogląd, że konieczność ponownej oceny przeprowadzonych dowodów nie mieści się w kręgu podstaw wyroku kasatoryjnego, także wówczas, gdy sąd odwoławczy zasadnie wskaże, jakich to kardynalnych uchybień dopuścił się sąd *meriti* w ocenie dowodów (zob. wyroki: z dnia 9 grudnia 2016 r., IV KS 5/16, z dnia 24 kwietnia 2019 r., V KS 16/19, z dnia 25 czerwca 2019 r., III KS 20/19 czy z dnia 7 sierpnia 2019 r., III KS 27/19).

Podsumowując, podstawy wyroku kasatoryjnego są jasno i w pełni wymienione w art. 437 § 2 k.p.k. Obowiązkiem sądu odwoławczego jest wyraźne wykazanie i podanie jednej z tych podstaw w motywach wyroku kasatoryjnego; oczywiście bez wskazywania, jakie rozstrzygnięcie ma zapaść po ponownym rozpoznaniu sprawy. Zrozumiała obawa przed wkraczaniem w kompetencje sądu *meriti* nie usprawiedliwia tworzenia nieistniejących przesłanek wydania orzeczenia kasatoryjnego.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy będzie związany zapatrywaniem wyrażonym wyżej, jeżeli - już w innym składzie – uzna apelację za zasadną.